

Curaçao

‘De taal die het oog spreekt’

Door Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

ORANJESTAD - Vanessa Paulina opende afgelopen vrijdag haar expositie in bijzijn van haar familie en vrienden waaronder vele bekende Arubaanse kunstenaars. Met ‘De taal die het oog spreekt’ maakt Paulina een statement van een kunstenaar, die van de omkering. Paulina weet haar bezoekers op diverse manieren voor zich te winnen. Haar professionaliteit is geen direct gevolg van haar scholing maar van haar persoonlijkheid en culturele achtergrond. Tot eind augustus verwelkomt Paulina de liefhebbers van de pure Caribische kunst.

Vanessa Paulina werd grootgebracht op de ABC eilanden. Geboren op Curaçao groeide ze later op, omringd door de Caribische zee, op het Arubaanse eiland met zijn witte stranden en relaxte houding, ‘The Happy Island’. Die happiness komt terug in haar kinderportretten die haar gelukkige jeugd weerspiegelen. Een jeugd die ook haar neefjes en nichtjes kennen die ze voor haar portretten heeft gebruikt.

Wie denkt dat schilderen slechts te maken heeft met wat er op het doek gebeurt heeft het mis. Het eindproduct dat de kijker ziet is voorafgegaan aan een denkproces. Tijdens het schilderen ontmoet de schilder zijn conflict, dat hij uitvecht in zijn werk, en dat de kijker als kunst ervaart. Bij Paulina zien we dat haar kinderportretten, die haar Arubaanse jeugd weer geven, vol harmonie zijn, vrolijke guitige kopjes die blij de wereld in kijken.

In haar serie Schizophrenia die ze in Rotterdam maakte zien we een totaal ander beeld te voorschijn komen. Paulina

geeft daar de drukte, veelheid en vooral ook de verdeeldheid weer van deze metropool. Een verdeelde wereld die leeft binnen een wereldstad met duizenden bewoners waarvan zij er één is. Bewoners die uiteindelijk allemaal op zoek zijn naar hetzelfde. Veiligheid en liefde. De ingrediënten van haar jeugd. Maar juist in deze Rotterdamse chaotische tijd met zoveel verschillende indrukken die Paulina inwendig verscheuren, vindt ze uiteindelijk de sleutel: de overeenkomst. Schizophrenia verbindt verleden, heden en toekomst letterlijk met elkaar.

Het uitvliegen heeft haar geest verruimd en haar kijk op de wereld om haar heen veranderd. In Europa verstaat het publiek de symboliek die Paulina in haar werken legt, maar op Aruba kijkt men nog niet op deze wijze, zodat haar keuze voor de expositie niet viel op confrontatie maar op herkenbaarheid. Na haar inspirerende studies van fashion designer en illustrator slaat ze opnieuw haar vleugels uit naar het Caribisch

Vanessa Paulina, vierde van links, omringd door familie.

FOTO'S CHRISTEL COSIJN EN RICHELLE VAN DEN DUNGEN GRONOVIOUS

gebied. Wanneer ze de Kaapverdische eilanden bezoekt ziet ze ook daar steeds duidelijker de gelijkenissen met haar eigen Afro-Indiaanse cultuur die haar blijft fascineren. Ze ontmoet een wereld van overeenkomsten. In de bevolking, taal, muziek, gebruiken en gewoonten herkent ze zich en voelt ze zich thuis. Haar liefde voor het kind, en in het bijzonder voor het kind dat geen gelukkige jeugd kent, uit ze in donaties van haar blijde ‘kinderkunst’ voor goede doelen. Zo doneerde ze onder andere werken voor de slachtoffers van Haïti en een Ronald McDonaldhuis. Er gaat een werking uit van haar kinderportretten die de kijker ontroert en terug doet verlangen naar die tijd van onschuld en onwetendheid. Maar ook het verleden wordt onder de loep genomen wanneer Virginia in de dromen van de kunstenaars verschijnt. Virginia doet denken aan de steenrijke Surinaamse Elizabeth Samson, waar schrijfster Cynthia McLeod vijf jaar onderzoek naar deed. Virginia is een rebelse Arubaanse slavin die zich aan Paulina in een droom openbaarde en te kennen gaf dat ze bij haar hoorde. Haar

doeken zijn groot maar Virginia torent niet alleen letterlijk boven alle andere werken uit, maar ook hoog boven de bezoeker. Uitdagend, bijna provocerend, met haar mooie dure kleren die haar zo charmant staan. Haar slavenmuts, die op het schilderij is bevestigd, evenals onderdelen van haar jurk en sieraden, draagt ze met een trotsheid zoals een koningin haar kroon draagt. Ze lijkt te zeggen: ‘Kom maar op. Wie aan mij komt, komt aan Vanessa!’ Virginia stal meerdere keren kleren van haar meester. Na de afschaffing van de slavernij kreeg ze de achternaam Bikker

Afro-Indiase roots.

en werd verkocht aan iemand op Curaçao. Daarna verdween ze uit beeld. En zo werd ze als beschermheilige van Paulina onderdeel van Paulina's werk, leven en inspiratie. Virginia kreeg ook erkenning in Europa als Virginia Dementricia en is zelfs te vinden in het kinderboek ‘Kind aan de ketting’. Virginia's verhaal en portret waren in 2008 te zien op de Arubaanse slavernijexpositie

Slavin Virginia.

‘Herencia di sclavitud / Heritage of slavery.’

Paulina zelf is nog lang niet uit beeld, van haar verwachten we een vervolg dat opnieuw de kijker zal boeien en inspireren, want Paulina verstaat een vorm van kunst met een hoofdletter K. En wel die van de omkering. Het lukt haar om van de kijker een kunstenaar en van de kunstenaar een kijker te maken. Het innerlijke kind in haar, met het speelse karakter, speelt hierbij een grote rol. Met haar sprankelende persoonlijkheid legt zij zonder schroom de verantwoordelijkheid van wat gezien wordt bij de kijker, die hierdoor zelf kunstenaar wordt. Want kunst is in de eerste plaats zien. En zien begint met kijken. Ontdek de kunstenaar in uzelf en bezoek ‘De taal die het oog spreekt.’

Vanessa Paulina
‘De taal die het oog spreekt’
Westin Aruba Art Gallery
Tot en met eind augustus 2010
Info: www.vanessapaulina.com
Info: www.aruba-artgallery.com
Tel. 7434080 of 5870004

In repose Schizophrenia.